

Escàndol a la **FIFA**

A la setmana final del Mundial 2002, l'eufòria futbolística ha amagat un dels escàndols més sonats de la FIFA, fets que tornen a demostrar que hi ha qui s'aprofita de l'esport rei. Últimament, la UEFA i la Federació Espanyola també s'han vist implicades en altres afers tèrbols. Des de la Federació Catalana, però, es desmenteix la corrupció al màxim organisme del futbol internacional.

Gol a la transparència

Just abans de l'inici a Corea del Sud i el Japó de la fase final de la Copa del Món 2002 esclatà l'anomenat 'Fifagate'. Si bé el seu president ha estat reelegit sense problemes, la FIFA haurà d'encarar una situació econòmica delicada després de la treva esportivomediàtica de Seül.

Després del reportatge de corrupció en el si del COI, ara ha estat el torn de la FIFA (Federació Internacional de Futbol), l'associació sociocultural més important del món amb 204 federacions nacionals (més que la mateixa ONU), més de 200 milions de jugadors federats i 127.000 esportistes professionals. Com en el COI, però, la coneguda crida a la unitat dins de la "família de l'esport" ha servit perquè el suís Joseph Blatter hagi estat reelegit triomfalment com a president de la FIFA al congrés celebrat a Seül dos dies abans de l'obertura del Mundial 2002. Quatre mesos d'acusacions, denúncies i querelles no havien servit per desacreditar el president de la FIFA, conegut per les seves tendències autoritàries i una gestió poc transparent.

Entre les acusacions presentades pels seus adversaris abans de l'assemblea general destacaven la de corrupció, gestió deslleial, abús de poder, tràfic d'influència i una denúncia penal per ús abusiu de fons signada i presentada per onze membres (dels vint-i-tres) del seu comitè executiu al tribunal cantonal de Zuric. Per si fos poc, David Will, president de la comissió d'auditoria interna, repetia davant de l'assemblea de delegats que els comptes 1999/2001 havien estat maquillats; que les reserves de la FIFA són menys de 536 milions de francs; que els tres propers exercicis se saldaran amb dèficits importants i que la renegociació dels drets de televisió va a la baixa. Res a fer.

El secret de l'èxit. Blatter va saber lligar bé tots els caps abans de l'inici del congrés. Segons el dominical suís *NZZ*

amb *Stuttgarter Zeitung*, Michel Zen-Ruffinen, secretari general de la FIFA i autor de l'informe contra la gestió de Blatter, es va veure retallat el dret de parlar amb els mitjans de comunicació. A més, Zen-Ruffinen va perdre tota prerrogativa en matèria financera després que Julio Grondona, vicepresident argentí de l'organització i gran amic de Blatter, presentés una moció en aquest sentit al comitè d'urgència de la FIFA, compost per una majoria pro-Blatter.

Paral·lelament, Joseph Blatter va fixar les regles del joc al seu favor: la sessió sobre els comptes de la FIFA no podria durar més de cinc hores i només els delegats de les associacions nacionals tindrien dret a la paraula. D'aquesta manera, Blatter avortava qualsevol intent d'intervenció del president de la comissió d'auditoria i dels altres quatre vicepresidents signataris de la denúncia penal per ús abusiu de fons. Per acabar de reblar el clau, al matí mateix abans de la sessió pressupostària, Blatter va rebre tots els interventors pròxims al seu bloc per marcar les prioritats del "debat". Amb una oposició fora de joc, Julio Grondona, president de la comissió de finances, i Urs Linsi, director de la divisió de finances i serveis de la FIFA, només van haver de recitar unes xifres més que optimistes. Una jugada rodona tot i que els més crítics no van desaprovechar l'ocasió per comparar el congrés de la FIFA al del Partit Comunista soviètic.

Però, tenint en compte tota la sèrie d'acusacions i rumors aixecats pel que ja es coneix com el *Fifagate*, com es pot explicar que, dels 195 vots vàlids, Blatter en recollís 139 a la primera volta? Per

què van canviar d'opinió tots els delegats que durant la presentació dels comptes van xiular i fins i tot esbrincar el president? Les sospites sobre la compra de vots planen a Seül tal com va passar a París ara fa quatre anys. En aquella ocasió, segons alguns testimonis, diversos sobres amb diners van circular per assegurar la victòria de Joseph Blatter. Tanmateix, Michel Zen-Ruffinen donava altres pistes al diari helvètic *Le Temps*: "Els delegats de les associacions nacionals no s'interessen pel que passa a l'interior de l'organització, sinó només pels ingressos regulars que la FIFA els deu." I afegia que "els electors no han volgut arriscar-se a perdre els diners que reben, tant els fa els interessos i la viabilitat de la FIFA". També hi deu ajudar el fet que cada membre ordinari de la FIFA rep 300 dòlars d'indemnitat diària durant la Copa del Món (quatre setmanes i mitja), amb totes les despeses pagades i més de 450 dòlars per als tres dies de sessió plenària. La qüestió sembla que és, doncs, si val la pena perdre tots aquests privilegis a canvi d'un altre president.

A aquesta realitat prosaica, cal afegir-hi els diferents handicaps de l'adversari de Blatter, el camerunès Issa Hayatu. Malgrat tenir el suport del president de la UEFA —el suec Lennart Johansson—, l'origen africà de Hayatu no hauria ajudat gens a guanyar un ampli suport entre els delegats europeus i llatinoamericans, els quals sovint creuen que són els guàrdies de l'organització futbolística. D'altra banda, Hayatu no era precisament un candidat gaire estimat al seu continent, on més aviat tenia fama de ser una persona oportunista i dictatorial. De sang reial, president de la Confederació Africana de Futbol (CAF) des del 1988, vicepresident de la FIFA, membre del COI i en ascendència ininterrompuda, mentre els seus dos germans gravitaven al voltant del Govern del Camerun, Hayatu no despertava gaire simpatia entre els delegats africans. Finalment, Hayatu s'hauria llançat a la cursa electoral sense un programa que fos veritablement innovador.

Així doncs, aquells delegats desitjosos d'un canvi en el si de la FIFA haurien preferit votar per un candidat conegut en lloc d'un continuista desconegut.

Les sospites sobre la compra de vots planen a Seül tal com va passar a París ara fa quatre anys

Potser mai no se sabrà si Blatter és culpable de corrupció i ús abusiu de fons. La seva reelecció, en primera ronda i amb divuit vots més que l'any 1998, aixeca força sospites.

Oposició de cartró. La imatge de Blatter aixecant els braços triomfalment després de la seva reelecció i aplaudit calorosament pels membres de l'oposició no va ser un miratge, malgrat les dosis evidents d'hipocresia. La jornada de la inauguració del Mundial, després de llargues setmanes d'acusacions, cops baixos i polèmiques, "la pau dels valents" va ser signada entre els alts responsables de la FIFA. Els onze membres del comitè executiu que havien presentat la denúncia per "ús abusiu de fons" davant al tribunal cantonal de Zuric, incloent-hi el mateix Issa Hayatu, es van fer enrere estalviant a Blatter una llarga instrucció penal. Sense explicar les seves motivacions reals, la decisió dels expositors a l'aparell Blatter reforça la impressió que la denúncia presentada el passat 10 de maig tenia com a objectiu principal desestabilitzar el president en plena campanya electoral i no pas de cercar la veritat sobre uns afers que finalment coneixen prou bé.

El mateix dia, el comitè executiu de la FIFA i Michel Zen-Ruffinen arribaven a un acord perquè el secretari general deixi l'organització el 4 de juliol, després de la Copa del Món, a canvi d'una indemnització que podria arribar a més d'un milió d'euros. Si bé és cert que Zen-Ruffinen, que és secretari general de la FIFA des de fa quatre anys, no tenia un gran marge de maniobra després de la reelecció de Joseph Blatter, la seva dimissió negociada el converteix en còmplice del sistema que va denunciar en el seu informe.

D'aquesta manera, l'única pedra en el camí de Blatter pot ser l'escocès David Will. El president de la FIFA ha hagut d'acceptar la decisió del congrés referent a la continuïtat de la comissió encarregada de dur a terme una auditoria interna. Aquesta comissió, presidida per Will, ha de lliurar un estudi complet sobre l'estat real de les finances de la FIFA d'aquí a la fi del 2002. Les conclusions de la comissió no haurien de ser gaire di-

La FIFA organitza la Copa del Món, la competició futbolística més important.

ferents de les de David Will, el qual qüestiona les xifres presentades per l'executiu de Blatter a l'informe 1999/2001, així com les previsions pressupostàries 2003/2006. Així, per exemple, mentre que l'informe oficial assenyalava un benefici de 154 milions de francs per a l'any 2001, Will parla d'un dèficit de 572 milions.

Si la comissió arriba fins al final en la seva tasca sense cap altra sorpresa d'última hora i la FIFA es troba realment prop de la crisi financera, Blatter i els seus col·laboradors podrien perdre tot el cercle d'aliances i fidelitats fonamentades en els diners. Curt de líquid, Blatter no podria complir les promeses fetes a les diferents delegacions nacionals i aquestes podrien provocar la seva caiguda.

Aquí no passa res. Què quedarà, doncs, de tot plegat? Romandran molts interrogants sobre un gran nombre de problemes apuntats aquestes darreres

L'informe oficial parla de beneficis, però hi ha qui denuncia un elevat deute

setmanes per Michel Zen-Ruffinen i el clan anti-Blatter. També quedarà alguna promesa com la de permetre la continuïtat dels treballs de la comissió d'auditoria interna.

Igualment, Joseph Blatter s'ha compromès a reformar el tipus d'elecció del comitè executiu i a repensar un nou reglament d'atribució dels Mundials als diferents continents. Tanmateix, el president de la FIFA no ha anunciat cap mesura per assegurar una major transparència financera de l'organització basada a Zuric. A més, amb el gir espec-

Futbol, diners i poder

Després de la seva reelecció espectacular, Blatter tenia dues opcions: continuar com si no hagués passat res o bé iniciar canvis profunds a les estructures de l'associació esportiva. Ateses les declaracions posteriors a la seva reelecció, sembla evident que Blatter ha escollit la primera alternativa. Tot i admetre que existeix una "organització paral·lela en el si de la FIFA", per a aquest suís de seixanta-sis anys això no representa cap problema. L'organització paral·lela, però, és la societat FIFA Marketing, SA, dirigida per consellers fidels a Blatter, i protagonista d'algunes operacions financeres poc transparents.

En un article publicat al mensual *Le Monde Diplomatique*, Patrik Vassort en dona un exemple a partir de les relacions més que sospitoses entre la societat ISL Worldwide i la FIFA mitjançant la seva "organització paral·lela". La societat ISL, creada per Horst Dassler, era l'encarregada d'apadrinar els mundials de futbol. Els seus comptes no eren publicats, cosa que li permetia dissimular nombroses operacions comptables. Entre aquestes, el blanqueig de diners. Els problemes començaren quan la filial francesa de l'ISL protagonitzà un escàndol el 1998 amb la venda de billetes fantasmes durant el mundial celebrat a França. Després d'aquesta estafa, ISL Worldwide va decidir absorbir la filial francesa. Tot i això, la societat mare amb seu al cantó de Zug (Suïssa) travessava dificultats econòmiques a partir del 1999 a causa d'algunes inversions arriscades en el món futbolístic del Brasil i la Xina.

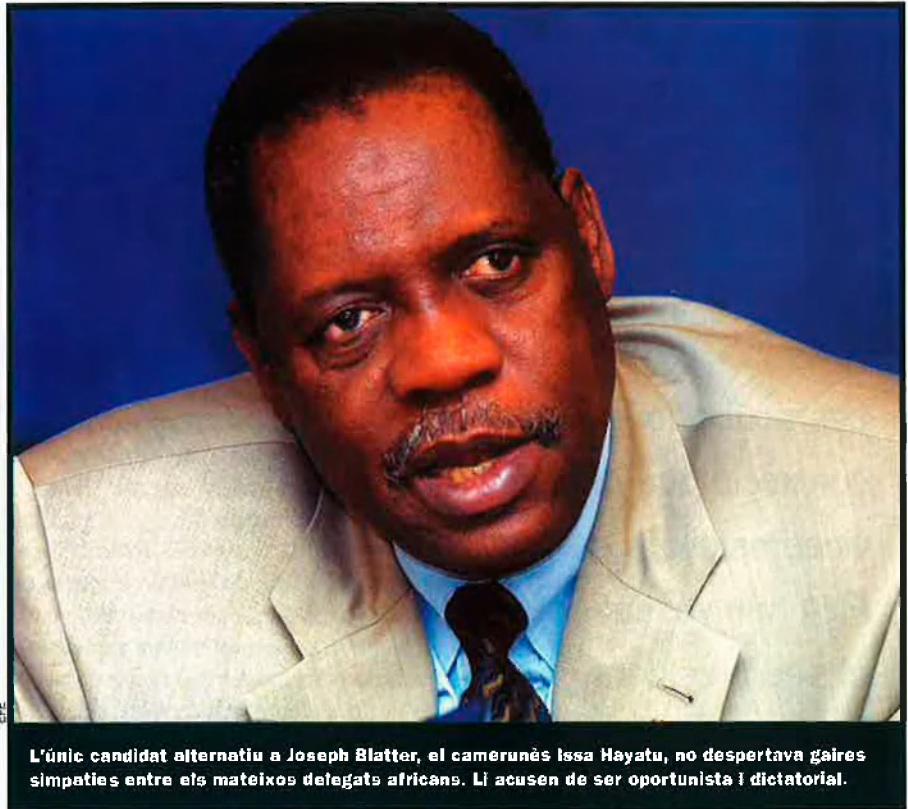
L'abril del 2001, la FIFA creà una societat d'estudis, FIFA Marketing, SA. Poc després, l'ISL va fer fallida i la FIFA presentà una denúncia contra ISL Worldwide per possible frau i malversació de fons: al voltant de 60 milions de dòlars provinents de la cadena brasilera TV Globo, relacionats amb la Copa del Món 2002. Tanmateix, Joseph Blatter, una persona propera a Horst Dassler, ordenà als seus col·laboradors de la FIFA Marketing, SA, de "salvar" els dos actius més interessants d'ISL (els drets televisius i el màrqueting dels dos propers mundials) gràcies a un joc de mans jurídic. Just abans que el tribunal de Zug declarés la fallida oficial d'ISL, 100 milions de dòlars s'evaporaren dels comptes d'ISL per reaparèixer en un compte d'una misteriosa filial, Nunca (a Liechtenstein), que segons el diari alemany *Süddeutsche Zeitung*, estaria al darrere del finançament ocult de la campanya presidencial de Blatter el 1998.

Una xarxa de relacions opaques difícil de seguir gràcies al dret suís, extremadament liberal en aquest terreny. Jurídicament, la FIFA es regeix pels articles 60 a 79 del codi civil suís, els quals atorguen el mateix estatus que a una associació de veïns. Això significa que la FIFA no pot ser objecte de control. Després de l'anomenat *Fifagate*, és legítim preguntar-se si una organització amb ingressos superiors a un bilió i mig d'euros entre el 2003 i el 2006 pot considerar-se una associació sense ànim de lucre. Ningú sembla interessat a canviar l'article 1 dels estatuts de la FIFA i futbol, poder i diners seguiran de bracet uns anys més. **J. T.**

tacular de Michel Zen-Ruffinen i els altres líders de l'oposició, segurament mai se sabrà si Blatter és realment culpable de corrupció i d'ús abusiu de fons. Ningú no podrà tenir accés a les informacions i als protagonistes d'aquests afers com la justícia civil ho hauria pogut fer si el bloc anti-Blatter hagués seguit fins al final. Tampoc sabrem mai què han pogut rebre els onze membres del comitè executiu de la FIFA a canvi de mantenir llur silenci.

Després d'haver donat un espectacle patètic davant de tots els mitjans de comunicació durant quatre mesos, el màxim organisme futbolístic sembla tornar a tancar-se en si mateixa per continuar amb les seves activitats més o menys dubtoses esperant l'inevitable: haver d'explicar-se algun dia per un nou escàndol o, fins i tot, per la fallida econòmica de l'organització esportiva més gran del món.

Jordi Tejel (Suïssa)

L'únic candidat alternatiu a Joseph Blatter, el camerunès Issa Hayatu, no despertava gaires simpaties entre els mateixos delegats africans. Li acusen de ser oportunista i dictatorial.

Els quatre mesos més agitats de la FIFA

■ Febrer 2002

El delegat de Somàlia a la FIFA, Farah 'Addo, torna a afirmar que va veure "alguns sobres canviar de mans" en un hotel parisenc el dia abans de l'elecció de Joseph Blatter a la presidència de la FIFA el juny del 1998.

■ Març 2002

El grup alemany KirchMedia, que posseïa els drets de televisió de les Copes del Món del 2002 i 2006, a conseqüència de l'enfonsament de la societat helvètica de màrqueting ISL Worldwide, es declara també en fallida. El dia 9, es crea una comissió d'auditoria interna amb l'objectiu d'investigar la gestió de la FIFA i les conseqüències reals de la fallida.

■ 17 d'abril

Michel Zen-Ruffinen, secretari general de la FIFA, denuncia públicament el "sistema Blatter", basat en operacions financeres que violen els estatuts de l'organització.

■ 24 d'abril

La premsa britànica revela que 100 milions de dòlars han desaparegut de l'ISL Worldwide abans de tancar. Els diners haurien acabat en mans d'una misteriosa filial, Nunca, a Liechtenstein.

■ 3 de maig

Michel Zen-Ruffinen lliura al comitè executiu de la FIFA un informe de trenta pàgines amb els detalls dels ingressos dubto-

sos efectuats per Blatter o per la FIFA per ordre del president. Segons l'informe, uns 550 milions d'euros haurien desaparegut entre 1998 i 2002.

■ 10 de maig

Basant-se en l'informe "Zen-Ruffinen", cinc vicepresidents i sis més membres de la FIFA presenten una denúncia contra Joseph Blatter per ús abusiu de fons al tribunal cantonal de Zuric.

■ 27 de maig

David Will, el president de la comissió d'auditoria, afirma que Joseph Blatter ha utilitzat ingressos futurs per tancar el forat creat per la fallida d'ISL i descriu la situació financera de la FIFA com "alarmant".

■ 29 de maig

Reelecció de Blatter al davant de la FIFA a la primera volta gràcies als 139 vots obtinguts, divuit més que quatre anys en- rere a París.

■ 31 de maig

El bloc opositor al president Blatter retira la denúncia contra el president de la FIFA i Michel Zen-Ruffinen arriba a un acord amb l'executiu per retirar-se enguany, una vegada acabat el Mundial de Corea del Sud i el Japó, a canvi d'una gran indemnització econòmica. *J. T.*